

תרגום

ספר הזהר

למה זה תשאל לשמי, "ויאמר יעקב" מנין זה למנין הראשון שלפניו, כמו שפרשנו במקומו. וסוד אחר, "וישאל יעקב וגו' ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אותו שם". זה לא עתיד, אלא בזכותו של זה לברך אותם. וסוד גדול שני במקום של הפסוק הזה, אבל לא באתי לפניך שלא להשמיע פסוק זה שאמרתי מלפני שאמרתי לך שהתורה נקראת "זה". כתוב "זה סיני מפני ה' אלהי ישראל", כשנתנה תורה על ידי משה, "כי זה משה האיש", "זה אלי ואנוהו". התורה היתה יורדת מלפני אלהי ישראל.

למה זה תשאל לשמי ויאמר יעקב מניינא דא למניינא קדמיתא דקמיה כדפרישנא באתריה ורזא אחרא (בראשית לב כט) וישאל יעקב וגו' ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אותו שם הא לא עתיד אלא בזכותא דזה לבריכות ורזא סגיא תנינא באתרה דהאי קרא אבל לא אתינא לקמן דלא לאשמועינן האי קרא דאמרנא מקמיה דאמינא לך דאתקריאת אורייתא זה כתיב (שופטים ה ה) זה סיני מפני יהו"ה אלהי ישראל כד אתייהיבת אורייתא על ידא דמשה (שמות לב א) כי זה משה האיש (שם טו ב) זה אלי ואנוהו אורייתא הוה נחתת מן קמי אלהא דישראל:

"ועיני ישראל כבדו מזקן וגו'. (זוה) ולכן אינך מוצא כמותו, וכשיהיו בגלות כל זמן החרבן הזה, יזדקנו, ולא יוכלו לראות פני שכינה עד שתבא בהם רוח אחרת. מקודם לכן נטמאו בארץ העמים ולא היו בדרכי התורה כמו שהיו צריכים ללכת, וישבו זמן רב בין נכרים דור אחר דור ולמדו מדרכיהם. כשישובו פני השכינה לארצם, בתחלה לא יוכלו לראות פני שכינה עד שיתן הקדוש ברוך הוא רוחו להם. רבי חייא פתח, "ואת רוחי אתן בקרבכם". ואחר כך, "ועשיתי את אשר בחוקי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם". מאחר שיתן רוחות בכם, וגם קדושה, בדרכי תלכו ותתהלכו. "לא יוכל לראות". רבי אבא פתח ואמר, "באור פני מלך חיים ורצונו כעב מלקוש". כשיקבלו פני שכינתו של הקדוש ברוך הוא, ויתעסקו [אז] חיות העולם מפחדים מהן. בא וראה, לא תמצא בפסוקים הללו כולם לשון אלא לאנשים, גם לשוני כל היום תהגה צדקתך". ולא תמצא בפסוקים הללו בקדוש ברוך הוא, ולכן ישובו לארצם ויתן בהם הקדוש ברוך הוא רוח חכמה, לשונם תהיה תמיד.

ועיני ישראל כבדו מזקן וגו' (בראשית מח י) דא ובגין דא לא את משכח דכוותיה וכד יהון בגלותא כל זמנא חרובא הדין סיבו לא יכלין למחזי אפי שכינתא עד דתיתי רוחא אחרא בהון מקדמת דנא אסתאיבו בארע עממיא ולא הוו בנימוסי אורייתא^א כמה דיהון כהיל למיהך^ב ותבו עדנא סגי ביני נכראין דרא בתר דרא ואפילו מן ארחיהון כד יתובון אפי שכינתא לארעהון [בקדמיתא] (מן קדמיתא) לא יכלין למחמי אפי שכינתא עד דיהיב קב"ה רוחא דיליה להון רבי חייא פתח (יחזקאל לו כז) ואת רוחי אתן בקרבכם לבתר ועשיתי את אשר בחוקי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם מן בתר דיהב רוחי^ג בכון וקדושה בנימוסי תהכון ותתהכון לא יוכל לראות (בראשית מח י) רבי אבא פתח ואמר (משלי טז טו) באור פני מלך חיים ורצונו כעב מלקוש כד יסברון אפי שכינתא^ד דקב"ה ויתעסקון דאינון רתיתין מנהון חיוון דעלמא תא חזי לא תשכח בהני קראי כלהון לישנא אלא לאיניש (תהלים עא כד) גם לשוני כל היום תהגה צדקתך ולא את משכח בהני קראי בקב"ה ובגין כך יתובון לארעהון ויהיב קב"ה רוח חכמתא בהון לישנא דלהון תהויין תדיר^ה:

"ויחי יעקב" וגו'. רבי חייא פתח ואמר, "ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ" וגו'. אשריהם ישראל יתור מכל אומות עובדי עבודת כוכבים ומזלות, שהקדוש ברוך הוא קרא אותם צדיקים

ויחי יעקב וגו' (בראשית מז כח) רבי חייא פתח ואמר (ישעיה ס כא) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ וגו' זכאין אינון ישראל' יתיר מכל עמין עכו"ם דקב"ה קרא לון צדיקים^ו

מאיר הזהר

א. ולא הלכו בנימוסי המורה (ד"ה). ב. כמו שהם יכולים ללכת (הערת הזוהר). ג. רוחי (דפ"ו). ד. כשיקבלו פני השכינה (ד"ה). ה. עד כאן אינו מן הזהר (הערת הזוהר), ועי' לעיל דברי המגיהים בדף ריא ע"ב. צפ"ו זו יש זה הרבה טעויות שלא הגיהם דרך אמת, והועתקו מזהר מוגה ולכן נאריך בהגהת הלשון ואחכ נפרשהו בע"ה (מ"מ). ו. ע"כ אינו מן הזהר (דפ"מ). ז. שהם מלד עמם וכו' יתרון על כל האומות, וזהו אומרו "אינון". והענין מובן צמ"ש הרב זל"ה בכהן מקומות שאומות העולם אין להם כי אם נפש לזד מלד הקטנות, דאין שם אלא הארת שני מוחין חו"צ ושניהם מבחינת אלקים ולכן אין מהות עממי לנפשם, וכמש"ה (ישעיה מ יז) מאפס ומהו נחשצו לו, כי הם מסיגי עולם התהו שלא היה אז ייחוד בשצעה מלכים. וכן כמוז בעשו (לו ו) נפשות

צינו. ולכן לא נקרא אדם כי אם ישראל, ששורשם מעולם המתקלף שה"ס פרטוף אדם ושנתקן ע"י מ"ה הוא הדר, וכמו כן נקראים (דברים ד ו) גוי גדול, שמושפעים מבחינת הגדלות (רמ"ו). ט. שאר עמין אף אם יקבלו עליהם עול המורה הם גרים ומדרגתם לנטיה צמלנות, לא אחקרו צדיקים, אמנם ישראל קצ"ה קרא לון צדיקים מפני מחצב נשמתם הנמונה להם מהקצ"ה הם יורשים ציטוד (אור יקר). בגדלות ז"א החסדים יורדים מיסוד תצונה עד היסוד דועיר, ומשם חוזרים ועולים דוגמת המים המגדילים את האילן שירדים עד שורש, ומשם מתעלים ומתפשטים לגוף האילן ולענפיו, צאופן שכל ענמות זעיר מתהוה מן היסודות ולכן צלל קומתו יש אור היסודות, ומינה שכל ספירותיו יתכן לקראם בשם צדיק, ואם כן ישראל המושפעים משם כולם צדיקים (רמ"ו).

ספר הזהר

תרגום

לאחסין לון ירותת עלמינ^ט בעלמא דאתי לאתענגא בההוא עלמא כמה דכתיב (שם נח יד) אז תתענג על יהוה^ה מאי טעמא בגין דמתדבקין בגופא דמלכא^י דכתיב (דברים ד ד) ואתם הדבקים ביהוה^ה אלהיכם^ם חיים כלכם היום:

להוריש להם ירושת עולמים בעולם הבא, להתענג באותו עולם, כמו שכתוב "אז תתענג על ה'". למה, בגלל שנדבקים בגוף של המלך, שכתוב "ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום".

רבי יצחק^ק פתח ואמר ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ^י האי קרא רזא עלאה איהו בין מחצדי חקלא^י דהא (דהוא) ברזא דאגדתא^י תני רבי שמעון דאחסנת | ירותא | (ירותת) עלאה דההיא ארץ לית מאן דירית לה בר ההוא דאקרי צדיק | נ"א דהאי ארץ ולית מאן דירית לה בר ההוא דאקרי צדיק דהא צדיק ירית למטרוניתא ודאי | דהא מטרוניתא^י ביה אתדבכת לאתבסמא וצדיק ירית למטרוניתא ודאי^י:

רבי יצחק פתח ואמר, "ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ", פסוק זה הוא סוד עליון בין קוצרי השדה, שהרי בסוד האגדה שנה רבי שמעון שירושת הירושה העליונה של אותה ארץ, אין מי שיורש אותו פרט לאותו שנקרא צדיק. (של הארץ הזאת, ואין מי שיורש אותה פרט לאותו שנקרא צדיק, שהרי הצדיק יורש את המלכה ודאי), שהרי המלכה נדבכת בו להתבשם, והצדיק ודאי יורש את המלכה הזו.

אוף הכא בחביבותא דקב"ה לישראל אמר ועמך כלם צדיקים ובגין כך לעולם יירשו ארץ אתחזון לירית למטרוניתא מאי טעמא אקרון צדיקים ומאי טעמא ירתין למטרוניתא בגין דאתגזרו כמה דתנינן כל מאן דאתגזר^י ועייל בהאי | נ"א ברית קדישא ועאל בהאי | אחסנא ונטיר להאי ברית עאל ואתדבק בגופא דמלכא ועאל בהאי צדיק ובגיני כך אקרון צדיקים ועל דא לעולם יירשו ארץ מאי ארץ דא | ארץ החיים:

כמו כן כאן, בחביבותו של הקדוש ברוך הוא לישראל אמר, "ועמך כולם צדיקים", ולכן "לעולם יירשו ארץ", ראויים לירש את המלכה. למה נקראו "צדיקים", ולמה יורשים את המלכה. משום שנימולו, כמו ששינונו, כל מי שנמול ונכנס (בברית הקודש ונכנס בזו) בירושה זו ושומר את הברית הזו, נכנס ונדבק בגוף המלך, ונכנס בצדיק זה. ולכן נקראו "צדיקים", ועל כך "לעולם יירשו ארץ". איזו "ארץ", זו ארץ החיים.

אהדר ואמר נצר מטעי מעשה ידי להתפאר נצר מטעי | ענפא (ענפינ) מאינון ענפינ דנטע קב"ה כד ברא עלמא דכתיב (בראשית ב ח) ויטע יהוה^ה אלהי^ם גן בעדן מקדם והאי ארץ חד מנייהו בגיני כך^י נצר מטעי מעשה ידי להתפאר דבר אחר ועמך כלם צדיקים דא יעקב ובנוי דנחתו למצרים בין עם קשי קדלי ואשתכחו כלהו זכאין ובגין כך כתיב לעולם

חזר ואמר, "נצר מטעי מעשה ידי להתפאר", נצר מטעי^י ענף מאותם ענפים שנטע הקדוש ברוך הוא כשברא את העולם, שכתוב "ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם", וארץ זו היא אחד מהם. ולכן "נצר מטעי מעשה ידי להתפאר". דבר אחר, "ועמך כולם צדיקים", זה יעקב ובניו שירדו מצרימה בין עם קשי עורף, ונמצאו כולם צדיקים, ולכן כתוב "לעולם

מאיר הזהר

קוצרים השדה העליון ויורדים פירותיו לעולמות שהוא מה שנורע צמחה מסוד פרי לדיק (רמ"ז). צין קוצרי השדה ואם ת"מ העוסקים בתורה וקדושותיה ושדה זה היא רמז לשדה תפוחים שהיא השכינה הקדושה ומה שנורע צה אורות עליונים הם קוצרים ממנה ונהגים משם ציוו השכינה על ידי עסקתם בתורתו ית'. ומה שנקראת שדה של תפוחים מצוחר צפ' אחרי מות ובסוף האזינו מה תפוח אדום ולבן ר"ל דין ורחמים אף כן סוד שדה זה היא מקבלת אדום שהוא דין ולבן שהוא רחמים כנודע (ד"א). עי' ריש אדר'. **טו**. כל סוד הגדה הוא המשכה (רמ"ז). **טז**. פרשתי לעיל ענין מטרוניתא פי' גבורה הוא רמז אל השכינה שהיא שומרת הגן והוא הכס"א שנקרא עולם הבדילתא כמ"ש בעל הפרדס ביש שער אביע"ע ע"ש (ד"א). **יז**. מכאן תבין ענין זווג מה היא כי הזכר עטרא דחסד והנוק' עטרא דגבורה וקיצוץ דה"מ ציסוד הזכר וקיצוץ דה' גבורות הם ציסוד הנוק', והם מ"ג ומ"ד והזיווג הוא למתק ולבסם דה"ג ע"י דה"מ של הזכר (זהר הרקיע). **יח**. כל מי שנמול (ד"א). **יט**. פירושא דקרא ויטע ה' אלקים בינה ג"ן הוא ו"ק והמ' ארץ עליונה צעד"ן צמח ויזיו החכמה הנקרא עין מקדם. ר"ל ראש וקודם לכל דבר נאלץ האצילות וא"כ ארץ שהיא מ' היא חד מאינון ענפינ. א"מ (נ"א). **כ**. קשה עורף (ד"א).

ט. להיות ישראל נמשכים מעקב זה לכן כולם לדיקים, וזהו זוכים לאחסין לו ירותת עלמינ וכו' דעלמינ שנים משמע, והם סוד עולם הבא סוד לעמיד לבא וכו', והם שני יסודות דמזונה וצינה (רמ"ז). פי' הם ש"י עולמות שבצינה שהיא עלמא דאחי (מ"מ). עלמינ צ' משמע והם סוד עוה"צ וסוד לעת"ל זה הב' נקרא הוא עלמא שעדיין לא נגלה ועדיין לא בא וגם הוא סוד על ה' ממש כי עוה"צ הוא צמחו עולם שכבר בא. הרמז בכ"י (נ"א). **י**. פי' תענג בסוד א"י, שה"ס יחיד רוכב על שבעה, והוא ממש על ה' ודאי (רמ"ז). **יא**. הוא קו האמנעי שבו שייך דיבוק וייחוד מה שאין כן בהארות שני קוי ימין ושמאל, והוא מש"ה (דברים ד ד) חיים כלכם, פי' כל אחד ואחד מכס הוא אחו ציסודות שהם החיים (רמ"ז). יסוד אמא מתגלה תוך ת"מ דז"א ובו הם הש"י עולמות, ומתחלקים אחר שנתגלו מהיסוד דאימא וכו' (מ"מ). **יב**. רבי יצחק מפרשו על זכות בפועל שיש לישראל להקראות לדיקים והיא מצות המילה, ולכן אמר האי קרא רזא עלאה (רמ"ז). **יג**. צינה שנק' ארץ (מ"מ). **יד**. כללות סוד המילה הוא להפריד החלונים מן הקדושה בכריתת הערלה, ואחר כך בפריעה מגלים אור החסדים וכו' והנה זאת פעולת הלדיקים במעשים טובים ותפילותיהם לעשות שמי הצמינות הנזכרות, ולכן נקראים מחלדי חקלא, שבמעשים ורוממות אל בגרונם

תרגום

יירשו ארץ, שמשם עלו לרשת את הארץ הקדושה. **ויחי** יעקב בארץ מצרים". למה פרשה זו סתומה, רבי יעקב אמר, בשעה שמת יעקב נסתמו עיניהם של ישראל. רבי יהודה אמר, שאז ירדו לגלות והשתעבדו בהם. רבי שמעון אמר, מה כתוב למעלה, "וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד", וכתוב "ויחי יעקב", שלא ראוי להפריד בין זה לזה.

מה הם עומדים בתפנוקים של מלכים ומקבלים לעצמם עונג וכסופים, אף יעקב גם עומד בתפנוקי מלכים בעונג וכסוף לעצמו, לא נפרד זה מזה. וכאן נקרא "ויחי", שהרי כל ימיו לא נקרא ויחי, משום שכל ימיו היו בצער. נמצא שבצער כתוב עליו "לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבא רוגז". אחר שירד למצרים נקרא "ויחי". ראה את בנו מלך, ראה את כל בניו צדיקים, וכולם בתפנוקי ותענוגות העולם, והוא יושב ביניהם כיון טוב ששוקט על שמריו, ואז נקרא "ויחי יעקב", ולא הפריד בין "ויפרו וירבו מאד" לבין "ויחי יעקב", וכך ראוי.

שבע עשרה שנה". למה שבע עשרה שנה. אלא אמר רבי שמעון, כל ימי יעקב היו בצער, בצער עבר אותם בהתחלה. כיון שראה את יוסף והיה עומד לפניו, כשיעקב מסתכל ביוסף, היה נשלם בנפשו כאלו ראה את אמו של יוסף, שיפיו של יוסף דומה ליפיה של רחל, והיה מדמה בעצמו כמו שלא עבר עליו צער בימיו. וכשיוסף נפרד ממנו, אז התקיים בו, "לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבא רוגז", שזה היה קשה ליעקב מכל מה שעבר. ובזמן שיוסף נפרד ממנו, מה כתוב, "יוסף בן שבע עשרה שנה היה רועה" וגו'.

ספר הזהר

יירשו ארץ דמתמן סליקו לירית ארעא קדישא:

ויחי יעקב בארץ מצרים (בראשית מז כח) אמאי פרשתא דא סתימאה רבי יעקב אמר בשעתא דמית יעקב אסתימו עיניהון דישראל^א רבי יהודה אמר דכדין נחתו לגלותא^ב ואשתעבידו בהון רבי שמעון אמר מה כתיב לעילא (שם כז) וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד וכתביב ויחי יעקב דלא אתחזי לאפרשא בין דא לדאי:

מה אינון | קיימי | (קיימו) בתפנוקין דמלכין וקבילו ענוגאי וכסופין לגרמיייהו^א אופ יעקב נמי קיים בתפנוקי מלכין בענוגא וכסופא לגרמיה^א לא אתפרש דא מן דא והכא אקרי ויחי דהא כל יומי לא אקרי ויחי בגין דכל יומי בצערא הווי בצערא אשתכחו עליה כתיב (איוב ג כו) לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבא רגז בתר דנחת למצרים אקרי ויחי חמא לבריה מלכא חמא לכל בנוי זכאין צדיקין וכלהו בתענוגי ותפנוקי עלמא והוא יתיב ביניהון כחמר טב דיתיב על דורדייה^ב כדין אקרי ויחי יעקב ולא פריש בין ויפרו וירבו מאד לויחי יעקב והכי אתחזי:

שבע עשרה שנה (בראשית לז ב) מאי טעמא שבע עשרה שנה אלא אמר רבי שמעון כל יומי דיעקב בצערא הוו בצערא אעבר לון בקדמיתא כיון דחמא ליוסף והוה קאים קמיה^א כד יעקב מסתכל ביוסף הוה אשתלים בנפשיה כאילו חמא לאמיה דיוסף דשפירו דיוסף דמי לשפירו דרחל והוה דמי בגרמיה כמה דלא אעבר עליה צערא ביומיה^א וכד יוסף אתפרש מניה^ב כדין אתקיים לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבא רגז דדא קשיא ליה ליעקב מכל מה דעבר ובזמנא דאתפרש יוסף מניה מה כתיב (בראשית לז ב) יוסף בן שבע עשרה שנה היה רועה וגו':

מאיר הזהר

וכו, כי כל הנאותם היו קדושה יותר מהנאות ענג שבת, והיינו ענוגא לגוף וכסופין לנפש, אצל זה לגרמיייהו, פי' צבחי' שלהם הפרטיה שלא היתה שום שליטה לחלונים עליהם, וזהו תפנוקי מלכין צלי שום שעבוד (רמ"ו). א. ר"ל קדושה עזומה בודאי יתירה משל שצטיו שהרי הם ענפיו, ולכן אמר בהם וקבילו, שקבלו משרשם שהוא יעקב שהוא המקור ומושרש צדעת, ולכן לא אתפרש דא מן דא, שאין להפריש הענפים מן המקור (רמ"ו). ז. ירצה שלכן נתפרט בלשון פרטי משל צביו צמלת ויחי, לפי שהוא היה המקור ומוצא צמלת האושר מכל צביו (רמ"ו). ח. שבע עשרה עולה צביו טו"ב. הוא רומז לטוב ורע של אדה"ר ק"ל שנה, כך היה יעקב ק"ל שנה צערה, כמ"ש חז"ל לא שלותי וכו'. והמותר על ק"ל, היה שבע עשרה שנה לתשולם קמ"ז שני חיי יעקב, והם י"ז שנה, כמנין טו"ב (ספר הליקוטים - פרשת ויחי). ט. כיון טוב השוקט על שמריו (ד"א). י. כיון שגולד יוסף ואחר כך גדל עד צביות לדיק דלעילא, וזהו והוה קאים קמיה, פי' מתקומם ומתעלה. כד יעקב מסתכל ציוסף, שהיו צו כל צבחי' הרוח שנתן צבאמו (רמ"ו). יא. מפני שהיה שמה צבאוחו הללחת תיקוניו כיון שנתקן לדיק העליון (רמ"ו). יב. שחשב שנהרס צביונו ושיצטרך לרדת שאלו ללקט ניצוץ יוסף (רמ"ו).

א. ה"ס אורות החסדים המאירים צב"ה שנקראו צבי ישראל וכו', ומשם אור עיני המלכות כנודע. וידוע שצ"ה מלך האחוריים כחדא נינהו, והיינו עולמתא שפירתא דלית לה עיינין, פי' אין לה תרי עיינין אלא אחת (רמ"ו). ומפרשים על עסק התורה שנסתמו מישראל מעיינות החכמה שהיה מגלה יעקב. א"מ (ג"א). ב. נודע מספר הגלגולים שעל דרך שיסוד הקדושה של רחל מתעבר מן הנשמות אשר תשפיע לישראל כך להבדיל הנקבה הטמאה מתעברת מאשר עושקו בקליפות להשפיעם למטה בגופות אנשים, אצל אין זה כי אם כשחסר כח הקדושה. ולכן אמר רבי יהודה דכדין, שנפטר יעקב אז ירדו לגלות, פי' שאז אותם הניצויות דקרי דאדה"ר ירדו אל יסוד הטמאה לרדת לעולם (רמ"ו). ג. כמ"ס רח"ל צבאשית רבה (פ"ו סי' א) על עין סתימה זו, שקחם ממנו כל כחות שבעולם, שהשי"ת רצה שתהא יציאתו מן העולם צבולה כראוי ללדיקים שחילתם יסורין וסופן שליה, וזהו מה אינון קיימין צתפנוקין (רמ"ו). ד. תאות (ד"א). ה. לא נגזר עינוי על צביו יעקב הוא כמ"ס בליקוטי תורה ריש פרשת שמות, שהצטיים היו מצוררים בתכלית הביצור צבחי' פרטיות נשמחם, וזה כחכו של זקן ע"ה שהיה מעין שופריה דאדה"ר צפרטות אנוניות הדעת וכו' וצביונות מנוקים מכל סיג קבילו ענוגא

ספר הזהר

תרגום

וכל יומין דיעקב לא הוה ליה צערא כהאי והוה בכי כל יומא לאינן שבע עשרה שנה דיוסף מאי קאתיבו ליה (שם מו ד) ויוסף ישית ידו על עיניך² הא לך שבע עשרה שנה אחרנין בענגין ותפנוקין והנאות וכסופין הדא הוא דכתיב (שם מז כח) ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה וגו' תנא כל אינון שנין שכינתא יקרא דקב"ה עמיה אשתכחא² ובגין כך חיים אקרין:

וכל ימי יעקב לא היה לו צער כזה, והיה בוכה כל יום על אותן שבע עשרה שנה של יוסף. מה השיבו לו, "ויוסף ישית ידו על עיניך". הרי לך שבע עשרה שנים אחרות בתענוגים ותפנוקים והנאות וכסופים. זהו שכתוב "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה" וגו'. שנינו, כל אותן שנים שכינת כבודו של הקדוש ברוך הוא נמצאה עמו, ולכן נקראו חיים.

תא חזי כתיב (שם מה כז) ותחי רוח יעקב אביהם אתחזי דהא בקדמיתא מית הוה ההוא רוחא דיליה² ולא הוה מתכוין לקבלא רוחא אחרא² דהא רוחא דלעילא לא שריא בריקניא אמר רבי יוסי שכינתא לא שריא אלא באתר שלים ולא באתר חסר ולא באתר פגים ולא באתר עציב אלא באתר דאתכוון באתר חדו ובגין כך כל אינון שנין דיוסף אתפרש מאבוי ויעקב הוה עציב לא שריא ביה שכינתא:

בא וראה, כתוב "ותחי רוח יעקב אביהם". נראה שבתחלה אותו הרוח שלו מתה ולא היה מתכוון לקבל רוח אחרת, שהרי רוח שלמעלה לא שורה בריקנות. אמר רבי יוסי, שכינה לא שורה אלא במקום שלם, ולא במקום חסר, ולא במקום פגום, ולא במקום עצוב, אלא במקום המוכן, במקום שמחה, ולכן בכל אותן שנים שיוסף נפרד מאביו ויעקב היה עצוב, לא שרתה בו שכינה.

תנא אמר רבי אלעזר אמר רבי אבא כתיב (תהלים ק ב) עבדו את יהו"ה בשמחה² באו לפניו ברננה לאפקא דלית פולחנא דקב"ה אלא מגו חדוה² דאמר רבי אלעזר לית שכינתא שריא מגו עצבות² דכתיב (מ"ב ג טו) ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן מנגן מנגן תלת זימני אמאי בגין לאתערא רוחא משלימותא דכלא דהוא רוח שלימא אמר רבי אבא תמן תנינן מארבע סטרין כלא אשתכח וכל שרשין דעלאין ותתאין בהו אחידן ותנא דא עייל ודא נפיק דא סתים ודא פריש אתאחד חד בחברתה ואינון אבהן דכלא:

שנינו, אמר רבי אלעזר אמר רבי אבא, כתוב "עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה". למעט, שאין עבודת הקדוש ברוך הוא אלא מתוך שמחה. שאמר רבי אלעזר, אין שכינה שורה מתוך עצבות, שכתוב "ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן". מנגן מנגן כתוב שלש פעמים, למה, כדי לעורר רוח משלמות הכל, שהוא רוח שלם. אמר רבי אבא, שם שנינו, הכל נמצא מארבעה צדדים, הכל נמצא, וכל השרשים של העליונים והתחתונים אחוזים בהם. ושנינו, זה נכנס וזה יוצא, זה סתום וזה מפורש, אחד אחוז בחברו, והם אבות הכל.

רבי שמעון אמר (דברים י טז) רק באבותיך חשק יהו"ה כתיב באבותיך ממש תלתא ומשמע דכתיב רק רק ממש ומאלין מתפרשן ומתאחדן כל שאר אחרנין וסלקין שמא לאתעטרא תנא אמר רבי יוסי מן יומא דאסתליק רבי שמעון מן מערתא מלין (נ"א| אלין) לא אתכסיין מן חבריא ורזין עלאין הוו מסתכלן ואתגליין מביניהו כאלו אתייהבו ההיא שעתא בטורא דסיני בתר דשכיב כתיב (בראשית ח ב) ויסכרו מעיינות

רבי שמעון אמר, "רק באבותיך חשק ה'". כתוב "באבותיך", ממש שלשה, ומשמע שכתוב "רק", "רק" ממש, ומאלה נפרדים ונאחזים כל שאר האחרים, ומעלים את השם להתעטר. שנינו, אמר רבי יוסי, מן היום שהתעלה רבי שמעון מהמערה, הדברים (הללו) לא נתכסו מן החברים, וסודות עליונים היו מסתכלים ומתגלים מביניהם, כאלו שנתנו באותה שעה בהר סיני. אחר שמת כתוב "ויסכרו מעיינות

מאיר הזהר

דעלמא דאתי שהוא מצינה ה"ס הנצואה והוא חל על הרוח דעלמא דדין כשהוא מכוון לקבלו, ולכן כשהיה רוחו של יעקב אז קראו ה' (מו, ז) יעקב יעקב, לשמחו ולהודיעו ששני רוחותיו מיוחדים יחד ושעל כן הוא ירד עמו מזרימה וכנוכר (רמ"ז). **יז**. היינו שמחה של מנוח ואחר כך בואו לפניו ברננה זו תפלה (רמ"ז). **יח**. עיין צפרדס רמונים מהרמ"ק שער א' פ' כט (ד"א). **יט**. הטעם שהשכינה נקראת שמחה כידוע ו"ש ותעלנו בשמחה לארצנו פירוש עם השכינה לא"י שגם א"י רומזת למי ותיבת בשמחה הוא מחשבה דבאנא. יסד ברתא וגם דלין זיווג אלא כשיצאו מוחין דאנא כמ"ש רש"י דהיינו דכתיב וגם אמנה אחותי בת אבי ואז יש שמחה למי וזה רמו בשמחה מחשבה וגם מחשבה גימטריא שנה שהוא מ' כידוע ודו"ק. מאיין (כ"א).

יג. ע"ק הוא עינא פקיעא תמיד שאפילו בגלות הוא משגיח על ז"א לקיום העולם והוא מ"ש הקב"ה ליעקב ויוסף ישית ידו על עיניך וכידוע שיוסף הוא עינא פקיעא דע"ק כמ"ש טוב עין הוא יצורך דוכה לאשתמחה בעינא טבא עינא פקיעא דע"ק כמ"ל במיקון עינא דע"ק ויעקב ירד למזרים כשהיה בן ק"ל שנה סוד עין א' ובמזרים חי טו"ב שנה והכל היה למיקון עינא פקיעא טו"ב עין הוא יצורך (ב"ע קסו ע"ג). **יד**. הוא סוד אור אמא המקנת צביראה, ועל זה נאמר אנכי ארד עמך, אנכי גי' כס"א שהוא עולם הצביראה, ולכן קראה שכינתא יקרא, שכן הוא כסא הכבוד (רמ"ז). **טו**. הנצואה מאמא דמקננא צביראה ששם סוד הנשמה, וכיון שנסתלקה הנצואה ממנו נשאר רוח נפרד מהנשמה שבה מקור חייו וזה מחמת עצבותו (רמ"ז). **טז**. ע"י לעיל נט ע"ב שכל נדיק יש לו תרין רוחין וכו', ואומו

תרגום

ספר הזהר

תהום וארובות השמים", והיו החברים מרחשים דברים, ולא מתקיימים בהם. שיום אחד היה יושב רבי יהודה על פתחה של טבריה, וראה שני גמלים נושאים בגדים על הכתפים. נפל המשא של הבגדים, ובאו ציפורים, ועד שלא הגיעו עליהם, התבקעו. אחר כך באו כמה ציפורים, והיו הולכים אחריהם, ושהו (וזרקו) אותם בהם סלעים, ולא התבקעו, והיו צועקים להם ולא היו בורחים. שמעו קול אחד עטרת העטרת שורה בחשכה והבעלים בחוץ. עד שהיה יושב, עבר איש אחד, השגיח בהם ואמר, לא קיים זה מה שכתוב "וירד העיט על הפגרים וישב אותם אברם". אמר רבי יהודה, והרי עשינו ולא התפרדו. אותו האיש החזיר ראשו ואמר, עדיין לא מרט זה ראשו של אדוניו ועדיין לא הקריח את המלכה. רץ אחריו שלשה מילין ולא אמר לו. חלשה דעתו של רבי יהודה.

יום אחד נרדם תחת עץ וראה בחלומו ארבע כנפיים מתקונות ורבי שמעון עולה עליהן וספר תורה עמו, ולא השאיר כל ספרי הסודות העליונים ואגדה שלא העלה אותם עמו, והעלה אותם (והעלו אותו) לרקיע, וראה שהוא מתכסה מהעיניים ולא התגלה. כשהתעורר, אמר, ודאי משמת רבי שמעון, החכמה הסתלקה מן הארץ. אוי לדור שהאבן הטובה הזו, שהיו נראים (מתאחדים) ממנה וסומכים עליה עליונים ותחתונים, נאבדה מהם.

תהום וארובות השמים והיו חברייא מרחשן מלי ולא מתקיימי בהו דיומא חד הוה יתיב רבי יהודה אפתחא דטבריה וחמא תרי גמליה דסלקי קטפירא³ מעלוי דכתפין; נפל מטולא דקטפירא⁴ ואתו צפרי ועד לא מטו עליהו אתבקעו לבתר אתו כמה צפריין⁵ והוה אזלי עליהו ושרו (נ"א | ושדאו) לון בטרטישא ולא מתבקעין והוה צווחין לון ולא הוה מתפרשן שמעו חד קלא עטרא דעטריין⁶ בקדריין⁷ שריא למריה לברי⁸ עד דהוה יתיב עבר חד גברא אשגח בהו⁹ אמר לא קיים דא הא דכתיב (בראשית טו יא) וירד העיט על הפגרים וישב אותם אברם אמר רבי יהודה והא עבידנא ולא אתפרשן אהדר רישיה ההוא גברא ואמר¹⁰ עד לא מריטי¹¹ דא רישיה דמריה¹² ועד לא גלישי¹³ למטרוניתא¹⁴ רהט אבתריה תלת מלין ולא אמר ליה חלש דעתיה דרבי יהודה:

יומא חד אדמוך¹⁵ תחות אילנא וחמא בחלמיה ארבע גדפין מתתקנן וסליק רבי שמעון עליהו וספר תורה עמיה ולא שביק כל ספרי רזין עלאין ואגדתא דלא סליק לון בהדיה וסליק להון¹⁶ | נ"א וסליקן ליה | לרקיעא וחמא דמתכסיא מעינא ולא אתגליא כד אתער אמר ודאי מדשכיב רבי שמעון חכמתא אסתלקת מארעא ווי לדרא דהאי אבנא טבא | דהוה מתחזן נ"א דמתאחדן | (דמתחזן) מניה וסמכין עליה עלאין ותתאין אתאביד מנייהו:

מאיר הזהר

להזיר לישראל, מיד יתבקעו (מ"מ). ה. פי' צשעת החרבן (מ"מ). לאח"כ באו צפרים אחרים והיו נחים בטריטישא שהוא סלע ר"ל שהיו שורים ונחים בקלעים שהיו שם ולא נתבקעו ואע"פ שהיו זועקים אליהם לא היו העופות משגיחים בהם. בתוך כך שמעו קול א' כמבואר (ד"ח). ו. פי' המלכות שהיא עטרה של העטרות (מ"מ). ז. העטרה של כל העטרות בקדרות ושחרות ואין אור העטרה מאיר כלל וע"י זה שורה האדון לחוף ורמו צוה שאין יחוד למעלה ע"י קדרות הנזכר (ד"ח). ח. פי' בשחרות של ישראל ע"י מעישה הרעים השליכו ז"א שהוא אדון על המלכות לבר שאינו מזדווג עם המלכות (מ"מ). ט. הוא אליהו (זהר הרקיע). בתוך שהיה יושב עבר איש אחד וראה שהצפרים הם סביב המשווי אמר לא קיים זה וירד העיט וגו' (ד"ח). י. החזיר אותו האיש את ראשו לאחוריו ואמר (ד"ח). יא. עדיין לא המריט זה ראש אדוניו והוא רמו אל הרחמים ע"י המריטה כי השערות רומים לדין כמ"ש באדרא דנזיר וע' ענין זה צפ' תוריע מח ע"כ וכן ועד לא גליש וכו' עדיין לא גליש במספרים לגבורה להעביר כחות הדין והקליפה ממנה (ד"ח). מעיקרו שהן שחרות (יהל אור), ועי' פת"ש נמיז הקלי' פרק ג' ז"ל, סוד העצרת השערות שעל הראש הדוכרא שהם מותרים מוחא דצי' אחריון דכיון ומסאבין וכן לשערות דנוקבא צניון וירושלים דבה ששם הוא שליטת הנחש. יב. פי' מריט לגמרי, ר"ל שלא ישאר אפילו השורש (זהר הרקיע). יג. להניח עיקרן שהן אדומות (מן דינא - ז"ל שמן הדינין או מאיר דדינא - ש"ל) לא קליפות, ולכן אין האשה מסתפרת כאיש. ח"ש עשו איש שעיר כאלהר כו' יעקב כו', ועשו נאחו עד גלגל המזלות ששם צוכבים (ר"ל כמ"ש צין כוכבים שים קנך) סוד השערות, ויעקב בגלגל החלק (יהל אור), והוא המזון הצא ע"י טורה גדול שתכליתו להסיר את הסיגים שבו, הרי הם הסט"א הנאחו למטה (פת"ש א"א יב). יד. פי' גילוח שגשא' השורש כדי אחיזת, והוא סוד מילה ופריע' וכו' (עיי"ש אריכות) (זהר הרקיע). טו. יסן (ד"ח).

א. פי' נו"ה שנוחלים חסד למלכות ולתחתונים (מ"מ). עי' אריכות צוהר הרקיע. ב. קספירא - פי' שעה והיא המלכות שנק' שעה וגודע מדברי הרב, שנה"י דז"א שם מוחין דנוק' ונחא דז"א נעשה ממנו חסין דמלכות, ומהוד דז"א נעשה בג"ה דמלכות, מיסוד דת"י דמלכות, שכמו שנה"י דאימא מגדלים ז"א, כך נה"י דז"א מגדלים המלכות, ומהם נבנה פרזופה, ח"ש דסלקי קטפירא (מ"מ). ראה שני גמלים שטעונים משוי קדיינים ומלבושים שנקראים קטפירא מעל כתפיהם ונפל המשוי מהם על הארץ ובתוך כך באו צפרים וקודם שהגיעו למשווי הוא נתבקעו כאומרו ועד לא מטו עליהו אכתבקעו (ד"ח). פירוש נושאין שעה. וע' מק"מ. הרש"צ (נ"א). ג. יש ג' מיני שערות: א', בא"א ולאו השערות הם קדושים ורחמים גמורים, ולאו הם שערות הנזיר, ולסיבתם נקרא קדוש יהיה לאלהיו, ולכן נק' נזיר אלהים, פי' פרוש ומובדל הוא מן מדת הדין. ב', הם השערות הלויים אשר הם דינים ולכן צויה ה' על הלויים והעבירו תער על כל צרם. ג', הם שער של הנשם שהם דינים קשים, ולכן אמרו רז"ל שער באשה ערוה. וצוה יוצן מאמר הזה כי ב' גמלים הם נו"ה דז"א, והשערות אשר עליהם הם המלכות נוק' דז"א צמוד ד"ו פרזופים, כי היא יאלה מאחורי הו"א אשר היא המלכות מאחוריו, או היא על נו"ה, והעופות אשר עליהם פי' הקלי' היצירין הנזכר דק' זה ע"כ, והם סביב רשעים יתהלכון. וכשהיא למעלה באצילות עם הת"ת, או המשפיע הת"ת עליה וקודם שהקלי' יגיעו שם למקומה הזכר, שהוא ז"א מוכניעם ומפורסם שלא יהיה חיבור ציניהם ליינק. אבל כשהנוק' למטה צבריאה צמוד שער רישא דז"א (נ"א צמוד הקלי'), אז היצירין איתוון ויונקין ממנה (זהר הרקיע). פי' כי המלכות היא צין תרין דרועין שהם הכתפים דז"א וצימי שלמה היתה לצנה צמילואה פרזוף שלם כמוהו פנים צפנים כמ"ש הרב, נמאץ שנגדלה המלכות למעלה מתרין כתפין דז"א, והיא פצ"פ פרזוף שלם כמוהו, ח"ש מעלוי דכתפין (מ"מ). ד. פי' צימי מנשה ואחו וכיוצא בהם שהריעו מעשיהם ואפילו הכי כד אמו צפרי, שהם האומות

ספר הזהר

תרגום

אתא לגביה דרבי אבא סח ליה (סליק) רבי אבא [סליק] ידוי על רישיה (רבי אבא) ובכה ואמר רבי שמעון ריחייא דטחנין מניה מנא טבא כל יומא¹ ולקטין |ליה| כמה דכתיב (במדבר יא לב) הממעיט אסף עשרה חמרים והשתא ריחייא ומנא אסתלקו ולא אשתאר בעלמא מיניה בר כמה דכתיב (שמות טז לג) קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן והנח אותו לפני יהוה למשמרת ואלו באתגלייא לא כתיב אלא למשמרת לאצנעותא השתא מאן יכיל לגלאה רזין ומאן ינדע לון לחיש ליה |לרבי יהודה בלחישו (אמר ליה ור"א) ודאי ההוא גברא דחמית אליהו הוה ולא בעא לגלאה רזין בגין דתנדע שבחא דרבי שמעון דהוה ביומוי ויבכוון דרא עלוי אמר ליה די למבכי בכיה עליה:

רבי יהודה הוה בכי כל יומא עלוי דהא אערע עמיה באדרא קדישא דרבי שמעון ושאר חבריא אמר ליה ווי דלא אסתלקנא ההוא יומא עם אינון תלתא דאסתלקו² ולא לחמי דרא דא דהא אתהפך אמר ליה רבי אימא לי כתיב (שמות כח ה) והם יקחו את הזהב ואת התכלת ואת הארגמן ואת תולעת השני ואת השש ואילו כסף לא כתיב והא כתיב זהב וכסף אמר ליה והכי נמי נחשת דכסף ונחשת בחושבנא הוה והכא לא אלא אי לא דגלי בוצינא קדישא באתריה לא אצטריכנא לגלאה פתח ואמר (חגי ב ח) לי הכסף ולי הזהב נאם יהוה היינו דכתיב (תהלים קטו טז) השמים שמים ליהוה:

בכמה אתר אסתכלנא באלין מאני דקודשא דכתיב (ויקרא טז ד) בגדי קדש הם וכתיב (שמות כח ד) ועשו בגדי קדש מאי קדושה הכא אלא הכי תנינן קדושה אינון בכל אתר (והא כתיב) |וכתיב| בגדי קדש הם ועשית בגדי קדש (שם ב) כגוונא דלעילא דתניא כהן גדול לעילא³ כהן גדול לתתא לבושין דיקר לעילא לבושין דיקר לתתא ומה דלא אמר כסף ונחשת לאתרא אחרא אסתליקו דכתיב (שם כז יז) כל עמודי החצר סביב מחושקים כסף וגו' וכתיב ואדניהם נחשת דאינון מאני שמושא לאשתמשא משכנא בהו אבל הכא באלין לבושין דיקר לא בעי לאשתמשא בהו בר נש אחרא בר מכהנא רבא דרבו משח קודשא על רישיה דכתיב (שם כח ב) ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת דבאינון לבושין דמי לגוונא דלעילא:

תניא (בראשית מז כט) ויקרבו ימי ישראל למות אמר רבי יהודה ווי לעלמא דהא בני נשא לא חמאן ולא שמען ולא

בא אל רבי אבא, סיפר לו. הרים רבי אבא את ידיו על ראשו ובכה ואמר, רבי שמעון, רחיים שטוחנות ממנו מן טוב כל יום ולוקטים אותו, ככתוב "הממעיט אסף עשרה חמרים", ועכשיו הרחיים והמן הסתלקו ולא נשאר ממנו בעולם, חוץ ממה שכתוב "קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן והנח אותו לפני ה' למשמרת". ואלו בהתגלות לא כתוב אלא למשמרת, להצנעה. עכשיו מי יכול לגלות סודות, ומי ידע אותם. לחש לו לרבי יהודה בלחש, (אמר לו רבי אבא), ודאי אותו איש שראית היה אליהו, ולא רצה לגלות סודות, כדי שתדע את שבחו של רבי שמעון שהיה בימיו, ויבכו הדור עליו. אמר לו, מספיק לבכות בכיה עליו.

רבי יהודה היה בוכה עליו כל יום, שהרי נפגש עמו באדרא הקדושה של רבי שמעון ושאר החברים. אמר לו, אוי שלא הסתלקתי אותו יום עם אותם שלשה שהסתלקו, ולא לראות דור זה, שהרי מתהפך. אמר לו, רבי, אמר לי, כתוב "והם יקחו את הזהב ואת התכלת ואת הארגמן ואת תולעת השני ואת השש", ואלו כסף לא כתוב, והרי כתוב זהב וכסף. אמר לו, והרי גם נחשת, שכסף ונחשת היו בחשבון, וכאן לא. אלא אם לא שגלה המנורה הקדושה במקומו, לא הצטרכתי לגלות. פתח ואמר, "לי הכסף ולי הזהב נאם ה'". היינו שכתוב "השמים שמים לה".

בכמה מקומות הסתכלתי בכלי הקודש הללו, שכתוב "בגדי קודש הם", וכתוב "ועשו בגדי קודש". איזו קדושה כאן, אלא כך שנינו, קדושה הם בכל מקום, וכתוב "בגדי קודש הם". "ועשית בגדי קודש", כדוגמא שלמעלה. שלמדנו כהן גדול למעלה, כהן גדול למטה. לבושי כבוד למעלה לבושי כבוד למטה. ומה שלא אמר כסף ונחשת, שהם התעלו למקום אחר, שכתוב "כל עמודי החצר סביב מחושקים כסף וגו', וכתוב "ואדניהם נחשת", שהם כלי שימוש שהמשכן ישתמש בהם. אבל כאן בלבושי כבוד האלו אדם אחר לא צריך להשתמש בהם, פרט לכהן הגדול ששמן משחת קודש על ראשו, שכתוב "ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת", שבאותם לבושים הוא דומה לצבע שלמעלה.

למדנו, "ויקרבו ימי ישראל למות". אמר רבי יהודה, אוי לעולם, שהרי בני אדם לא רואים ולא שומעים

מאיר הזהר

פ. מעלה זננא אח"כ מטה צהוד וכן נזכר צס"ה והטעם כי נזח והוד נקראים שחקים והם רחיים העליונים הטוחנים מן ללדיקים שהיא יסוד ונדע כי הרחיים הם צ' אצנים זו ע"ג זו זו מעלה וזו מטה (שעה"כ (ד"א). ית. צאד"ר קלז רע"צ (לש"ו). ית. כאן שייך מ"ש צסימן נצ (הערת הזהר).

תרגום

ספר הזהר

ולא יודעים, שהרי כל יום ויום קול הכרוז נשמע במאתים חמשים עולמות. שנינו, עולם אחד נודע למעלה, וכשהכרוז יוצא, אותו העולם מזדעזע ומתחלחל, יוצאות שתי ציפורים שעולות מאותו העולם, שמזדרם תחת העץ שמראה החיים והמות. יוצאת צפור אחת לצד דרום, וצפור אחת לצד צפון, וצפור אחת כשמאיר היום, ואחת כשנחשך היום, וכל אחת ואחת קוראת ומכריזה מה ששומעים מאותו כרוז. אחר כך רוצות להתעלות למקומן, ונשמטות רגליהן בנקב תהום רבה, ונלכדות בתוכה עד שנחלק הלילה, וכשנחלק הלילה הכרוז קורא, "וכציפורים האחוזות בפח כהם יוקשים בני האדם".

אמר רבי יהודה, בשעה שנלכדות רגלי בני האדם וימיו מתקרבים, אותו יום נקרא יום ה' להשיב רוחו אליו. שנינו, באותה שעה פוקד אותו הכתר הקדוש על רוחו, ומיהו, שכתוב "ימי שנותינו בהם שבעים שנה". והיא כתר של שביעי של הכל. ואם הוא בא מצד הגבורה, כתוב "ואם בגבורות שמונים שנה", שכתר הגבורה הוא, הרי שמיני. מכאן והלאה אין מקום להמשך, כמו שנאמר "ורחבם עמל ואוף". במקום שלא היה יסוד, הבנין לא עומד.

אמר רבי יהודה, אשריהם הצדיקים, כשהקדוש ברוך הוא רוצה להשיב אליו את רוחו ולשאוב אותה רוח לתוכו, ששנינו, בשעה שרוצה הקדוש ברוך הוא להשיב אליו את רוחו, אם רוח זו היא של צדיק, מה כתוב "והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה". ואם לא נמצא צדיק, אוי לאותה רוח שצריכה לרחוץ באש שדולקת ולהתקן כדי להשאב בגוף

ידעין דהא כל יומא ויומא קלא דכרוזא אשתמע במאתן וחמשין עלמין^א תנא עלמא חדא אשתמודע לעילא וכד כרוזא נפיק ההוא עלמא מזדעזעא ומתחלחלא נפקי תרין צפריין^ב [דאסתלקון] (ואסתלקו) מההוא עלמא דמדוריהון תחות אילנא דחיזו דחיי ומותא ביה נפקא חד צפורא לסטר דרומא וחד צפורא לסטר צפונא^א וחד צפורא כד נהיר יממא וחד כד אתחשך [יממא] (ליליא) כל חד וחד קרי ומכרוזא מה דשמעין מההוא כרוזא לבתר בעו לאסתלקא לאתרייהו ומשתמטי רגלייהו בנוקבא דתהומא רבא ומתלכדן בגויה עד דאתפליג ליליא כד אתפליג ליליא כרוזא קרי (קהלת ט יב) וכצפרים הנאחזים^ב בפח כהם יוקשים בני האדם^א:

אמר רבי יהודה בשעתא דמתלכדן רגלוי דבני נשא ויומיו אתקריבו ההוא יומא^א אתקרי יום יהו"ה^ב לאתבא רוחיה ליה תנא בההיא שעתא פקדא ההוא כתרא קדישא על רוחיה ומאן איהו דכתיב (תהלים צ י) ימי שנותינו בהם שבעים שנה והיא כתרא שביעאה דכלא ואם מסטרא דגבורה קאתי כתיב (שם) ואם בגבורות שמונים שנה דכתרא דגבורה תמינאה הוי מכאן ולהלאה לית אתר לאתמשך כמה דאת אמר (שם) ורחבם עמל ואון באתר דלא הוי יסודא בנינא לא אתקיים:

אמר רבי יהודה זכאין אינון צדיקיא כד קב"ה בעא לאתבא רוחיה ליה ולשאבא ההוא רוחא בגויה דתניא בשעתא דקב"ה בעא לאתבא רוחיה ליה אי זכאה הוא ההוא רוחא מה כתיב (קהלת יב ז) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה ואי (זכאה) לא אשתכח [זכאה] ווי לההוא רוחא דבעי לאסתחאה בנורא דדליק ולאשתקנא בגין לאשתאבא בגופא דמלכא ואי לא

מאיר הזהר

דקדושה וכו' תרין מוחין דקליפה דז"א דלצי^א הם סוד אותם שני אנשים המרגלים הנו' בספרא דלניעותא וצפ' אחרי מות דצדק ס' ע"ג צענין תרין צנין ינקין ככל יומא כו' ולפי שהם למעלה כנגד ז"א דלצילות דקדושה נקרא^א צסם אנשים שני מוחין דקליפה דנוקבא דז"א דלצילות הם נקראים שמי צפריים כו' והם אותם תרין צפריין הנו' צפ' ויאל^א (דף קסב סע"ג) צפסוק וללכין שמי צנות, כי צמקום הקליפה כנגדו צמקום לכן יש שמי צנות שהם תרין צפריין, וכו' ודע כי כל המוחין שיש צעול' הצריאה והיציאה והעשייה צין צאצא צין צאימא צין צז"א צין צנוקבא נקרא^א שמים נשים ונות הנו' צפ' אחרי מות (דף ס ע"ג) ולפי שג' עולמות אלו הם עולמות של הנקבה וכו' (שערי מאמרי רשב"י). ד. הנה אלו שמי צפריים הם מלאכים עליונים א' ענף החס"ד שהוא סוד הדרו"ם וא' ענף הגבורה שהוא סוד הצפון כוודע (ד"א). ה. ז"ל צשלימות: כי גם לא ידע האדם את עמו כדגים שנאחזים בצלודה רעה וכצפריים האחוזות בפח כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאום: ו. עי' אריכות דע"ה ח"צ סג ע"ד וסד ע"א. ז. ר"ל כי ציום שמת הדדיק נעשה יחוד גדול למעלה מכל התורה שעסק כל ימיו וכל המצוות. ז"ח. והיינו יומא דהלולא כמ"ש הרב עצמו צקול צורים משם האר"י ז"ל עש"ב (מא"י) (נ"א). ח. פירוש נשמות ישראל הם משכינתא עלאה צינה ותתאה מ' כמס"ל ריש רכ"ה וריש רמ"ו ע"ש לכן חורים לשרשם למקום שממנו חוצבו. הרש"ב (נ"א).

א. הם ה' פעמים חמשים, והיינו שכל א' מחסד גבורה ת"ת נחם הוד, הם ה' מדות כל א' כלולים מחמשתן, וכל א' מהחמשה עשר הם חמשים, והיינו ה' פעמים חמשים, וקול ת"ת והכרוז יסוד, וכללותם היא צמדות הנוכרות, וגורת דינס נתן על ידי היסוד, דהיינו "כרוזא" המלכות הוא "עלמא חדא" שהיסוד נכנס אליה ומשפיע גורת הדין, והיא מתפעלת צדין (אור יקר). ב. הם צ' כרוצים למטה ממלכות והם מדת יום ומדת לילה, מטטרו"ן מדת יום וסנדלפו"ן מדת לילה, ודאי שזה משכן לת"ת וזה למלכות כדפי' צמיקו"ו, הם צהיכל ז' היכל קדש הקדשים, וכמותם מתפשט בכל העולם להנהיגו, והם צמקום נחם והוד למעלה, והיינו שניקתם מדרום וצפון, ואל זד דרום מטטרו"ן (אור יקר). קסב ע"ג (הערת הוזהר). צ' צפריין אלה המנה צסוד צ' צנות לכן, הרי הן לאה ורחל (דע"ה ח"צ סג ע"ג). עי' ע"ח שער מצ פרק ג', וכן שער מצ פרק צ', שצ' המוחין דנוקבא דקלי' דלצילות נקראין "שמי צפריים", ועי' ע"ח שער מצ פרק ט שצ' צפריין דנוקבא דנגה יניקתם צלילה. ג. כמו שיש ד' עולמות אצ"ע דקדושה קן יש כנגדם ד' עולמות אצ"ע של הטומאה הנקראים קליפות. ומקום אלו הקליפות הם כנגד אחורים של הארבע עולמות אצ"ע. וכו' צקדושה יש בכל עולם מן הארבעה עולמות צחינת חמשה פרצופין הנקראים א"א או"א חו"נ וכו', האמנם בקליפות אינו כך כי צעשיה יש קלי' כנגד אריך אפין ואצא ואימא וז"א ונוקבא, וכו' וצאצילות אפין קליפות אלא כנגד ז"א ונוקבא צלצד

ספר הזהר

תרגום

המלך. ואם לא נתקנת, אוי לאותה רוח שמתגלגלת גכאבן בכף הקלע, שכתוב "ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע". שנינו, אם אותה רוח זוכה, כמה טובות גנוזים לה באותו עולם, שכתוב "עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו".

אמר רבי יוסי, כשמתקרבים ימי אותו האיש, שלשים יום [קודם לכן] מכריזים עליו בעולם, ואפילו ציפורי השמים מכריזים עליו. ואם צדיק הוא, שלשים יום מכריזים עליו בין הצדיקים בגן עדן. שנינו, כל אותם שלשים ימים נשמתו יוצאת ממנו בכל לילה, ועולה ורואה את מקומה באותו העולם, ואותו אדם לא יודע ולא משגיח ולא שולט בנשמתו כל אותם שלשים יום כמו שהיה בתחלה, שכתוב "אין אדם שליט ברוח לכלא את הרוח" וגו'. אמר רבי יהודה, מכאשר מתחילים אותם שלשים יום, צלם האדם נחשך, והדמות שנראית בארץ נמנעת.

רבי יצחק היה יושב יום אחד על פתחו של רבי יהודה והיה עצוב. יצא רבי יהודה ומצא אותו בשער שלו שהיה יושב ועצוב. אמר לו, מה יום זה שונה משאר ימים. אמר לו, באתי אליך לבקש ממך שלשה דברים. אחד, שכאשר תאמר דברי תורה ותזכיר מאותם דברים שאני אמרתי, שתאמר אותם בשמי, כדי להזכיר את שמי. ואחד, שתזכה את יוסף בני בתורה. ואחד, שתלך לקברי כל שבעת הימים ותבקש בקשתך עלי. אמר לו, מנין לך. אמר לו, הרי נשמתי מסתלקת ממני בכל לילה, ולא מאירה לי בחלום כמו שהיתה בתחלה.

ועוד, שכאשר אני מתפלל ומגיע לשומע תפלה, אני משגיח בצלמי שבכותל ולא רואה אותו, ואמרתי, הואיל והצלם הועבר ולא נראה, שהרי הכרוז יוצא ומכריז, שכתוב "אך בצלם יתהלך איש", כל זמן שצלם האדם לא יעבר ממנו, יתהלך איש ורוחו עומדת בתוכו. כשהועבר צלם האדם ולא נראה, אז הוא עובר מהעולם הזה. אמר לו, ומכאן, שכתוב "כי צל ימינו עלי ארץ". אמר לו, כל הדברים הללו שאתה רוצה שאני אעשה, אבל אבקש ממך,

אתתקנת ווי לההוא רוחא דמתגלגלא כאבנא בקוספיתא^ט דכתיב (ש"א כה כט) ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע תניא אי ההוא רוחא זכי כמה טבין גניזין ליה בההוא עלמא דכתיב (ישעיהו סד ג) עין לא ראתה אלהי"ם זולתך יעשה למחכה לו:

אמר רבי יוסי כד ההוא בר נש אתקריבו יומי תלתין יומין מכריזי עלוי בעלמא ואפילו צפרי שמיא מכריזין עלוי ואי זכאה הוא תלתין יומין מכריזין עלוי בין צדיקא בגינתא דעדן תנא כל אינון תלתין יומין נשמתי נפקת מניה בכל ליליא וסלקת וחמאת דוכתה בההוא עלמא וההוא בר נש לא ידע ולא אשגח ולא שליט בנשמתי כל אינון תלתין יומין כמה דהוה בקדמיתא דכתיב (קהלת ח ח) אין אדם שליט ברוח לכלא את הרוח וגו' אמר רבי יהודה מכד שראן אינון תלתין יומין צלמא דבר נש אתחשך ודיוקנא דאתחזי בארעא אתמנעת:

רבי יצחק הוה יתיב יומא חד אפתחא דרבי יהודה והוה עציב נפיק רבי יהודה אשכחיה לתרעיה דהוה יתיב ועציב אמר ליה מאן^י יומא דין משאר יומין אמר ליה אתינא לגבך למבעי מינך תלת מלין^י חד דכד תימא מלי דאורייתא ותדכר מאינון מלין דאנא אמינא^י דתימא לון [משמין] (משמין) בגין לאדכרא שמי וחד דתזכי ליוסף ברי באורייתא וחד דתיזיל לקברי כל ז' יומין ותבעי בעותיך עלי אמר ליה מנין לך אמר ליה הא נשמתי אסתלקת מיני בכל ליליא ולא אנהיר לי בחלמא כמה דהוה בקדמיתא:

ועוד דכד אנא מצלינא^י ומטינא לשומע תפלה אשגחנא בצולמי דיילי בכותלא ולא חמינא ליה ואמינא דהואיליטו (וצלמא) [וצולמא] אתעבר ולא אתחזי דהא כרוזא נפיק וכריז דכתיב (תהלים לט ז) אך בצלם יתהלך איש^י כל זמנא^י דצולמא דבר נש לא יתעבר מניה יתהלך איש ורוחיה אתקיימא בגויה אתעבר צולמא דבר נש ולא אתחזי אתעבר מהאי עלמא אמר ליה ומהכא דכתיב (איוב ח ט) כי צל ימינו עלי ארץ אמר ליה כל אלין מלין דאת בעי עבידנא אבל בעינא מינך

מאיר הזהר

תאמרו פלוני חבירינו היה אומר דבר זה בדרוש זה. ז"ח. ולי הצעיר איני מתישב פירוש זה דהול"ל ומימא לון לנד אללא היה רוצה שיזכיר שמו לכוונה אחרת כמ"ש משג"צ דכ"ח. מאיין (ג"א). יד. וכן נראה בחזקיה וסב פניו אל הקיר ויתפלל שכוון בש"ת לראות ללו ולא ראהו מסולק לגמרי. ולכן נתחזק בתפלה. הרמ"ז כ"י (ג"א). טו. לקמן רבו ע"א (ד"א). טז. באותו הלל נכרא כל א' ומתגדל על דייו ומתקיים ע"י והוא נמשך עמו מעת ריקומו בטיפת היוזג דמ"ד ומ"ן דאציו ואינו וע"י הוא יולא לעולם וע"י הוא מתקיים עד סוף כל ימי חייו (ע"י לקמן רבו ע"א ושמות יג ע"ב), שכן דרך אותו הלל נמשך עיקר כל מציאות כל א'. ולישראל הוא נמשך מאתר קדישא ודרך כלם קדוש (כללים ח"א קו ע"ד). יז. לקמן קן ע"א (ד"א).

ט. כאבן שמתגלגלת בתוך כף הקלע אף כן נשממו של אדם מתגלגלת ע"י שלוחי הדין ואין לה מנוחה והשקט (ד"א). י. מעת שמתחילין (ד"א). יא. ז"ל מה (הערת הזוהר). יב. ענין שאלה זו ששאל ממנו שיתפלל על קברו תפלתו ממש שכל יום ויום, הטעם הוא כי הצדיק על ידי תפלתו מיוחד ומקשר כל העולמו כדוד אללנו וכו' בהיכלות דבראשית ודפקודי, ועל ידי היומו מתפלל עליו ציחוד ובקשר הזה, מוכל נשממו גם היא לעלות עם תפלתו למעלה. ולהיות כי השבעה ימים ראשונים אפילו הצדיקים יש להם דין אז צימים ההם. ולכן שאל ממנו שאלה הנו' דחיל לקברי ותבעי בעותך עלי כל שבעה יומין וכו' (זוהר הרקיע). יג. אין כונה לומר שיאמר הדבר בשם אומרו דפשיטא שלא יהיה ר' יהודה עושה כן ולא היה צריך אזהרה אללא פירוש אס יבא לידך איזה פסוק או דרוש שאני עימי צי חלקי

תרגום

שבאותו עולם תברר את מקומי אצלך כמו שהייתי בעולם הזה. בכה רבי יצחק ואמר, בבקשה ממך שלא תפרד ממני כל הימים הללו.

הלכו לרבי שמעון, מצאווהו שהיה עוסק בתורה. רבי שמעון זקף עיניו וראה את רבי יצחק, וראה את מלאך המות שרץ לפניו ורוקד לפניו. קם רבי שמעון, ואחז ביד רבי יצחק. אמר, גוזרני שמי שרגיל להיכנס, יכנס, ומי שלא רגיל להיכנס, לא יכנס. נכנסו רבי יצחק ורבי יהודה, קשר את מלאך המות בחוץ. התבונן רבי שמעון, וראה שעד עכשיו לא הגיע זמן, שהרי עד שמנה שעות של היום היה זמן. רבי שמעון הושיבו לפניו והיה עוסק בתורה. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, שב על הפתח, ומי שתראה אל תדבר עמו. אם ירצה להיכנס לכאן, תשביע שבועה שלא יכנס.

אמר רבי שמעון לרבי יצחק, ראית את דמות אביך היום או לא, שהרי שנינו, בשעה שאדם מסתלק מן העולם, אביו וקרוביו נמצאים שם עמו, ורואה אותם ונודע להם, וכל אותם שיהיה מדורו עמם באותו עולם בדרגה אחת, כולם מתכנסים ונמצאים עמו, והולכים עם נשמתו עד המקום שתשרה במקומה. אמר עד עכשיו לא ראיתי. בין כך קם רבי שמעון ואמר, רבונו של עולם, נודע רבי יצחק אצלנו, והוא מאותן שבע עינים של כאן. הרי אחזתי אותו ותן לי.

יצא קול ואמר כסא (טסיסה) דאדונו קרוב בכנפי רבי שמעון, הרי הוא שלך ויבא עמך בזמן שתכנס לשרות בכסאך. אמר רבי שמעון, ודאי. בין כך ראה רבי אלעזר שמלאך המות הסתלק, ואמר, אין גזירת עונש במקום שמצוי רבי שמעון בר יוחאי. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, תכנס לכאן ואחז ברבי יצחק, שהרי ראיתי בו שהוא פוחד. נכנס רבי אלעזר ואחז בו, ורבי שמעון החזיר פניו ועסק בתורה.

ספר הזהר

דבהווא עלמא תבריר דוכתאי גבך⁶ ככמה דהוינא בהאי עלמא בכה רבי יצחק ואמר במטו מינך דלא תתפרש מנאי כל אלין יומין:

אזלו לגביה דרבי שמעון אשכחוהו דהוה לעי באורייתא זקיף עיניו רבי שמעון וחמא לרבי יצחק וחמא למלאך המות דרהיט קמיה ורקיד קמיה קם רבי שמעון אחיד בידיה דרבי יצחק אמר גוזרנא מאן דרגיל למיעל יעול ומאן דלא רגיל למיעאל לא ייעול עאלו רבי יצחק ורבי יהודה | קטירי מלאך | (וקטיר למלאך) המות לבר אשגח רבי שמעון וחמא דעד כען לא מטא עדנא דהא עד תמניא שעתי דיומא הוה זמנא אותביה קמי רבי שמעון והוה לעי ליה באורייתא אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה תיב אפתחא ומה⁷ דתחמי לא תשתעי בהדיה⁸ ואי יבעי למיעאל הכא אומי אומאה דלא לייעול:

אמר רבי שמעון לרבי יצחק חמית דיוקנא דאבוך יומא דא או לא דהא תנינן בשעתא דבר נש אסתלק מעלמא אבוי וקרביי משתכחין תמן עמיה וחמא לון ואשתמודע לון וכל אינון דהוה מדוריה גבייהו⁹ בההוא עלמא בדרגא חד כלהו מתכנשי ומשתכחי עמיה ואזלין עם נשמתיה עד אתר דתשרי באתריה אמר עד כען לא חמינא¹⁰ אדהכי קם רבי שמעון ואמר מארי דעלמא אשתמודע רבי יצחק לגבן¹¹ ומאינון שבעה עיינין¹² דהכא הוא הא אחידנא ביה והב לי:

נפק קלא ואמר כורסייא | נ"א טסיסה | דמאריה קריבא בגדפוי דרבי שמעון¹³ הא דידך הוא ועמך | תייתיה | (תייתי¹⁴) בזמנא דתיעול למשרי בכורסיך אמר רבי שמעון ודאי אדהכי חמא רבי אלעזר דהוה אסתליק מלאך המות ואמר ליה קופטרא דטיפסא¹⁵ באתר דרבי שמעון בן יוחאי שכיח אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה עול הכא ואחיד ביה ברבי יצחק דהא חמינא ביה דמסתפי עאל רבי אלעזר ואחיד ביה ורבי שמעון אהדר אנפיה ולעי באורייתא:

מאיר הזהר

6. ידוע ויכר ר' יצחק אללו והוא אחד משבעה חברים שסקוד שבעה עינים המשגיחים בעולם כי שבעה חברים היו יחד כמ"ש בסוף אדרא דנזיר דף קמד ע"א זכן זיקש שיניו ר' יצחק צהיים וילא כרוו אח"כ כורסיה דמריה וכו' פי' ר' יצחק שהוא נינוץ של הארון יהיה התקרבותו צנפיו של הארון רשצ"י והוא יהיה עמך צעוה"ו וצעוה"צ כאומרו ועמך תייתיה פי' ועמך תצליחו לעוה"ב (ד"ה). 7. הם ו' חברים שיאלו מן האדר"ר (אור יקר). 8. פי' רבי יצחק שהוא כסא של הקצ"ה שכל דקיק ודקיק נעשה כסא לשכינה (מ"מ). 9. פי' יצחק נתקרב ונכנס תחת כנפיו של רשצ"י, ולכן ניול, ח"ש לו אצוי "אילנא רבא ומקיף" רשצ"י הוא דהא הוא אחיד לך צענפוי. א"נ י"ל כרסיא דמאריה פי' השכינה שהיא כסא דו"ה תמיד הי' אקריבא בגדפוי דר"ש ולכן כל מה שגור מתקיים (מ"מ). 10. שיפטר עם ר"ש כלקמן (אור יקר). 11. ממונה על העונש (רמ"ז). 12. אין ממונה על העונש נמנא במקום שרשצ"י שרוי בו (ד"ה). 13. פירוש אין גזירת עונש במקום ר"ש כי הוא מצטלה בתפלתו. הרש"צ (נ"א).

14. נראה שיש כח ציד הדקיקים לברר מקומם, וכן גזי ר' שמעון צפ' האזינו קאמר צרינא דוכתאי גזי אחיה השלוני. ונראה שאין ספק שיש חופות קרובות אלו לאלו מפני דמיון מעשה הדקיקים אלו לאלו, ואחר שיש דקיקים הרבה דומים ושום אלו יש לו כח לצרר אלל מי מהם רוצה מקומו (אור יקר). 15. דוכתך גזאי (אור יקר). 16. קשרו כדי שלא יוכל לילך אחר ר' יצחק לבית רשצ"י (ד"ה). 17. ומאן (הערת הזהר). 18. שלא ישלוט בו ויזיקהו שהדבור לרשע המזיק נותן לו כח (אור יקר). 19. פי' כי רוחו של אדם קודם צואו לההוא עלמא יחזי בגן עדן ותמן מדורי עד ומנא דיתגור עליה למיתי לההוא עלמא, וכשחזר ללאת מעולם הזה באין כל אותן רוחין של הדקיקים שהיו משרש נשמתו לההוא עלמא יחזי בגניו וצאין ללוותו, כמ"ש הכינו כסא לחוקיה (זהר הרקיע). 20. הולך לשאול ענין זה שאם כבר צאו הדקיקים אחרינו לא היה אפשר לעכבו ולעוקרו מיד הדקיקים כמומו כענין העליונים מנבקים את ר' וכו' אלא עקרו מיד מלאך המות (אור יקר). עדיין לא ראיתי שום דמות לא מאזי ולא מחברי שמתו כבר (ד"ה).

ספר הזהר

תרגום

נרדם רבי יצחק וראה את אביו. אמר לו, בני, אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא, שהרי נתון (אתה יושב) בין העלים של עץ החיים שבגן עדן, עץ גדול וחזק בשני עולמות, והוא רבי שמעון בר יוחאי, שהרי הוא אווז אותך בענפיו. אשרי חלקך בני.

אמר לו, אבא, ומה אני שם. אמר לו, שלשה ימים היו שכיסו את חדר משכבך, ותקינו לך חלונות פתוחים להאיר לך מארבעת צדי העולם, ואני ראיתי מקומך ושמתך, שאמרת אשרי חלקך בני, חוץ [מזה] שעד עכשיו לא זכה בך בתורה. והרי עכשיו היו עתידים לבא אליך שנים עשר צדיקים חברים, ועד שהיו יוצאים התעורר קול בכל העולמות, מי הם החברים (השבילים) שעומדים כאן.

התעטרו בשביל רבי שמעון, בקשה בקש ונתנה לו. ולא זה לבדו, שהרי שבעים מקומות מתעטרים כאן שלו, ובכל מקום ומקום פתוחים פתחים לשבעים עולמות, וכל עולם ועולם נפתח לשבעים רצים, וכל רץ ורץ נפתח לשבעים כתרים עליונים, ומשם נפתחו דרכים לעתיק. נסתם הכל, לראות באותה נעימות עליונה שמאירה ומהנה לכל, כמו שנאמר "לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו". מה זה "ולבקר בהיכלו", היינו שכתוב "בכל ביתי נאמן הוא".

אמר לו, אבא, כמה זמן נתנו לי בעולם הזה. אמר לו, אין לי רשות, ולא מודיעים לאדם, אבל בהלוא הגדולה של רבי שמעון תהיה שלחנו ערוך, כמו שנאמר "צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחתו לבו".

בין כך התעורר רבי יצחק, והיה צוחק ופניו מאירים. ראה רבי שמעון, והסתכל בפניו. אמר לו, דבר חדש שמעת. אמר לו, ודאי. אמר לו. השתטח לפני רבי שמעון. למדנו, מאותו יום היה

נרדם רבי יצחק וחמא לאבוי אמר ליה ברי זכאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי דהא בין טרפי אילנא¹ דחיי בגנתא² דעדן (אתיהיב) [את יתיב] אילנא רבא ותקיף בתרין עלמין רבי שמעון בן יוחאי הוא דהא הוא אחיד לך בענפוי זכאה חולקך ברי:

אמר ליה אבא ומה אנא התם אמר ליה תלת יומין הוו דחפו אדרא דמשכבך ותקינו לך כוין פתיחין³ לאנהרא לך מארבע סטרין דעלמא ואנא חמינא דוכתיך וחדינא דאמינא זכאה חולקך ברי [בר ד]עד כען ברך לא זכי באורייתא והא השתא הוי זמינן למיתי גבך תריסר צדיקיא [ד]חברייתא ועד דהוינא נפקיי⁴ אתער קלא בכלהו עלמין מאן חברין |נ"א שבילין| דקיימין הכא:

אתעטרו בגיניה דרבי שמעון שאלתא שאיל ואתיהיב ליה ולא דא בלחודוי דהא שבעין דוכתי⁵ מתעטרין הכא דיליהי וכל דוכתא דוכתא פתיחין⁶ לשבעין עלמין⁷ וכל עלמא ועלמא אתפתח לשבעין רהיטין⁸ וכל רהיטא ורהיטא אתפתח לשבעין כתרין עלאין⁹ ומתמן אתפתחו ארחין לעתיקא סתימאה דכלא¹⁰ למחמי בההוא נעימותא עלאה דנהרא ומהניא לכלא כמה דאת אמר (תהלים כז ד) לחזות בנועם יהו"ה¹¹ ולבקר בהיכלו¹² מהו ולבקר בהיכלו היינו דכתיב (במדבר יב ז) בכל ביתי נאמן הוא:

אמר ליה אבא כמה זמנא יהיבו לי בהאי עלמא אמר ליה לית לי רשותא ולא מודעי ליה לבר נש אבל בהלוא רבא דרבי שמעון¹³ תהא מתקן פתוריה כמה דאת אמר (שיר ג יא) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו:

אדהכי אתער רבי יצחק והוה חייך ואנפוי נהירין חמא רבי שמעון ואסתכל באנפוי אמר ליה מלה חדתא שמעתא אמר ליה ודאי סח ליה אשתטח קמיה דרבי שמעון תאנא מההוא יומא הוה

מאיר הזהר

ש'אורס רך למלכות (אור יקר). היא הציגה צסוד צהרטיס צסקמות המיס שהס נה"י דאימא (מ"מ). הס מלכאכיס ממוגיס על עולמות מלכאכיס ולפי שהס רכיס ושציס צשליסותו של עולס כמשמשים האלו הרכיס לפני השר קראס רהיטיס (ד"א). **כד**. צצינה (אור יקר). הס ז' קצוות דאצא שהס עליוניס על כולס (מ"מ). **כה**. מתוך אורחין אלו צא השפע מהכתר אל הצינה ומשס לז' מדות ומשס למלכות ומשס למקוס ר"ש וכל זה צסוד נשממו (אור יקר). פי' הוה א"א שהוה סמוס בתוך אור"א חו"ן (מ"מ). **כו**. מהצנינה (אור יקר). **כז**. צמלכות (אור יקר). יוס פטיירמו, ונק' הלולא, מפני שע"י אותה הנשמה יחוד קצ"ה ושכינתימה סתן וכלה, והיינו הלולא ודאי ומוזמן היה הדבר אללס כדפי' אליהו לר"ש צעת צאתס מהאדרא רצה (אור יקר). צשממתו הגדולה שיהיה לרשצ"י צעה"צ צג"ע סס סהיה מתקן שלמנו להשתעג צזיו השכינה (ד"א).

יד. היה מנמנס (ד"א). **טו**. חצרי הישיצה ללדיקיס עם ר"ש והוה ציניהס מכללס (אור יקר). עלי האילן (ד"א). **טז**. דגנתא (דפ"ו ומ"מ). יז. הס צנורות השפע אל חופתו מד' ספירות, ססד דרוס, ומורח ת"ת, ופגן גבורה, מערב מלכות (אור יקר). חלונות פתוחיס (ד"א). **יח**. וקודס שהיינו יוצא לג"ע העצירו כרוז צג"ע מאן חצרין כו' שציקש סאלה צשציל ר' יצחק שיהיה ונענה ונתמלא סאלמו (ד"א). **יט**. לאחוז צז' מדות כלולות מעשר להשתעשע צאורס ושפעס והס מקומות צג"ע (אור יקר). **כ**. פי' רשצ"י ע"י מורמו היה מתקן ה' פרצופיס צככל עולס ועולס, ח"ש ע' דוכתי וכו' שהמלכות נקראת מקוס צסוד ויפגע צמקוס, ורשצ"י היה מתקן ז' קצוות דמלכות (מ"מ). **כא**. צנועות להאיר מאור הנמשך מע' עלמין שהס צמלכות הכלולה מז' ח' מעשר וכל מקוס כלול מע' מאורות הנוכריס (אור יקר). **כב**. הס ז' קצוות דז"א צסוד אמרתי עולס ססד יצנה (מ"מ). **כג**. הס ז' מדות ממש